

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αθήνα 27 / 9 / 2000
Αριθ. Γνωμ. 10.....

Π ρ ο ς

Το Υπουργείο Δημόσιας Τάξεως

Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας

Κλάδος Διοικητικού

Τμήμα Νομικών Υποθέσεων

Θέμα: Έλεγχος αστυνομικών κρατητηρίων με κύκλωμα εικονοληψίας

Με το αριθμ. 1007/8/15-6-2000 έγγραφο του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Δημόσιας Τάξεως μας αναφέρεται ότι λόγω του μεγάλου αριθμού των κρατουμένων στα αστυνομικά κρατητήρια δημιουργούνται σοβαρά προβλήματα φύλαξης των κρατουμένων αυτών. Για το λόγο αυτό μας υποβάλλεται στη συνέχεια ερώτημα αν για την ασφαλή φύλαξη των εν λόγω κρατουμένων είναι νόμιμη η εγκατάσταση στο εσωτερικό των αστυνομικών κρατητηρίων συσκευής εικονοληψίας για τη συνεχή επιτήρηση των κρατουμένων στα κρατητήρια αυτά.

1. Σε απάντηση του ανωτέρω ερωτήματος θέτουμε κατ' αρχάς υπόψη σας ότι:
 - α. Όπως είναι γνωστό, στα αστυνομικά κρατητήρια κρατούνται κυρίως οι νομίμως συλληφθέντες λόγω διαπράξεως απ' αυτούς αυτοφόρου

κακουργήματος ή πλημμελήματος (άρθρ. 242 και 275 Κ.Π.Δ) ή σε εκτέλεση δικαστικού εντάλματος συλλήψεως ή βουλεύματος του Δικαστικού Συμβουλίου (άρθρ. 276, 277, και 281 Κ.Π.Δ) ή και σε εκτέλεση αμετάκλητης καταδικαστικής αποφάσεως (άρθρ. 546 και 552 Κ.Π.Δ) ή ακόμη σε εκτέλεση εντάλματος βίαιης προσαγωγής κατηγορουμένου ή λιπομάρτυρα (άρθρ. 272, 229, 231, 353 και 375 Κ.Π.Δ) και εντέλει αλλοδαποί, για τους οποίους έχει διαταχθεί νομίμως η διοικητική ή δικαστική απέλασή τους (άρθρ. 27 παρ. 4 και 7 του 1975/1991 και της αριθμ. ΥΑ 4803/13/7α/18-2/6/1992 αποφάσεως των Υπουργών Εξωτ., Δικαιοσύνης και Δημ. Τάξεως καθώς και άρθρ. 74 του Π.Κ).

β. Ωστόσο είναι προφανές ότι όλοι οι εν λόγω κρατούμενοι έχουν μεν νόμιμα στερηθεί της προσωπικής ελευθερίας τους, δεν παύουν όμως να απολαμβάνουν των βασικών ατομικών δικαιωμάτων τους, που έχουν θεσπισθεί με τις διατάξεις του ισχύοντος Συντάγματος, των Διεθνών Συμβάσεων που έχει κυρωθεί η Ελληνική Πολιτεία και των σχετικών νόμων.

γ. Το τελευταίο αυτό συνάγεται κατ' αρχάς σαφώς από τη συνταγματική επιταγή του σεβασμού και της προστασίας της ανθρώπινης αξίας. Ειδικότερα, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 του Συντάγματος, ο σεβασμός και η προστασία της αξίας του ανθρώπου αποτελούν πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας. Στην προκειμένη περίπτωση ως ανθρώπινη αξία νοείται η αξιοπρέπεια του ανθρώπου δηλαδή παν ό,τι αποτελεί περιεχόμενο της προσωπικότητας αυτού και συγκεκριμένα όχι μόνο του Έλληνα πολίτη, αλλά κάθε ανθρώπου. Έτσι με την παραπάνω συνταγματική διάταξη

καθιερώνεται μια γενική αρχή, σύμφωνα με την οποία τα διάφορα όργανα του Κράτους υποχρεούνται αφ' ενός μεν να σέβονται την αξία του ανθρώπου και να μην επεμβαίνουν με πράξεις ή παραλήψεις τους σε ένα ελάχιστο προσωπικό χώρο που του διασφαλίζει η εν λόγω διάταξη, αφ' ετέρου δε να την προστατεύουν δηλαδή να μεριμνούν για την αποτροπή της προσβολής της, τόσο εκ μέρους των φορέων της κρατικής εξουσίας, όσο και εκ μέρους ιδιωτών.

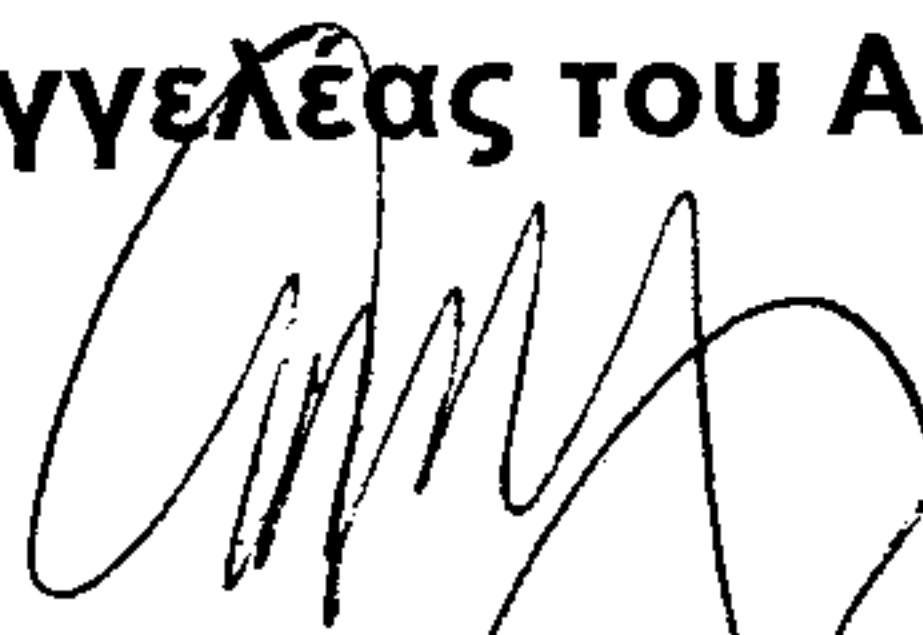
δ. Εξάλλου παρόμοια με την παραπάνω συνταγματική διάταξη είναι και αυτή, που θεσπίζεται με το άρθρο 7 παρ. 2 του Συντάγματος. Έτσι, σύμφωνα με την τελευταία πιο πάνω διάταξη, κάθε προσβολή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας απαγορεύεται και τιμωρείται όπως ο νόμος ορίζει (βλ. σχετ. Π. Δαγτόγλου "Ατομικά Δικαιώματα" τομ. Α σελ. 1134-1141, Αριστοβ. Μάνεση "Συνταγματικά Δικαιώματα" τομ. Α σελ. 108 και επομ. Π. Παραρά Σύνταγμα 1975 άρθρ. 2 σελ. 21 και Γ. Χατζησάββα "Η ανθρώπινη αξία. Η συνταγματική επιταγή του σεβασμού και της προστασίας της". -Μελέτη- Δίκαιο και Πολιτική- Τεύχος 17-18 σελ. 235).

ε. Περαιτέρω η Ελληνική Πολιτεία, για να είναι συνεπής με την ανωτέρω πρωταρχική υποχρέωσή της, με το Νόμο 2462/1997 προέβη στην κύρωση του Διεθνούς Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα. Πραγματικά κατά το άρθρο 10 παρ. 1 του Νόμου αυτού, κάθε πρόσωπο που στερείται της ελευθερίας του αντιμετωπίζεται με ανθρωπισμό και σεβασμό της εγγενούς ανθρώπινης αξιοπρέπειάς του.

στ. Επίσης είναι γνωστό ότι, σε περίπτωση που ο αριθμός των κρατουμένων σε αστυνομικά κρατητήρια είναι μεγάλος προβλέπονται από τα άρθρα 66 και 67 του Π. Δ/τος 141/1991 ιδιαίτεροι τρόποι της ασφαλούς φυλάξεώς τους, όπως με ένοπλη φρουρά, διορισμός δεσμοφύλακα καθώς και βοηθού αυτού, καθώς και ο διαχωρισμός των κρατουμένων ανάλογα με τον βαθμό της επικινδυνότητάς τους, το είδος και τη βαρύτητα του εγκλήματος, που διέπραξαν ή για άλλους ειδικούς λόγους.

2. Ύστερα λοιπόν απ' όσα έχουν ήδη εκτεθεί είναι προφανές ότι η επιτήρηση των κρατουμένων στα αστυνομικά κρατητήρια δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί με συνεχή έλεγχο του εσωτερικού των εν λόγω κρατητηρίων με την εγκατάσταση κυκλώματος εικονοληψίας (κάμερας). Η συνεχής, παρακολούθηση των κρατουμένων αυτών με τον εν λόγω τεχνικό τρόπο, ώστε τα όργανα της αρμόδιας αστυνομικής αρχής, υπό την απόλυτη εξουσία της οποίας διατελούν οι κρατούμενοι, να λαμβάνουν γνώση κάθε στιγμής της εντός του αστυνομικού κρατητηρίου διαβίωσής τους, αποδοκιμάζεται από την ηθική μιας δημοκρατικής κοινωνίας και ασφαλώς αντιβαίνει στον εν προκειμένω επιβαλλόμενο σεβασμό της προσωπικότητας κάθε κρατουμένου. Συνακόλουθα η παραπάνω συνεχής επιτήρηση των εν λόγω κρατουμένων δεν είναι νόμιμη, γιατί μπορεί να χαρακτηριστεί ως προσβολή της αξιοπρέπειάς τους κατά την έννοια των διατάξεων που προαναφέρθηκαν.-

Ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Δημήτριος Κ. Σιδέρης